

บทความวิทยาศาสตร์ ..... เขียนง่ายมาก

ที่มา : อรทัย สีสาวพจนานพร

วิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรใส่ใจ ด้วยเป็นเรื่องที่มีเหตุ มีผล มีที่มา ที่ไป เป็นเรื่องที่น่าสนใจวิทยาศาสตร์ผู้ที่มีความรู้ ควรที่จะนำความรู้ที่ตนมีนำมาเผยแพร่ บอกกล่าว ถ่ายทอดความรู้ ให้บุคคลอื่นๆ ได้รับทราบ เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์ต่อไป การเผยแพร่ความรู้จึงเป็นทักษะหนึ่งที่นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายพึงมี เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผลงานสู่สาธารณชน

บทความทางวิทยาศาสตร์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำหน้าที่สื่อสารระหว่างนักวิทยาศาสตร์ ผู้มีความรู้ กับผู้อ่านที่จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การเขียนบทความเป็นศิลปะ ที่ใช้ตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดสาระที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจ ถ้าประสบความสำเร็จก็ถือว่าเป็นบทความที่ดี

สำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์บริการเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดการฝึกอบรมเรื่องการเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้แก่บุคลากรกรมวิทยาศาสตร์บริการ การฝึกอบรมดังกล่าวนี้มีคณะวิทยากรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการเขียน และการประชาสัมพันธ์มาร่วมกันถ่ายทอดความรู้ โดยบรรยายภาคทฤษฎีและให้ฝึกเขียนบทความ คณะวิทยากร

ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเขียนบทความได้อย่างมีคุณภาพ

คุณจุมพล เหมะศิริรินทร์ ผู้อำนวยการศูนย์สื่อสารวิทยาศาสตร์ไทย วิทยากรท่านหนึ่งได้ให้ความรู้ไว้ว่า ปัจจุบันในแวดวงการเขียนเรื่องแนววิทยาศาสตร์ไม่ได้จำกัดว่าเป็นเรื่องของผู้ที่อยู่ในสายงานวิทยาศาสตร์เท่านั้น นักเขียนบางท่านมาจากสาย ครุศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วรรณคดี ซึ่งท่านเหล่านี้มีความสนใจเรื่องวิทยาศาสตร์ การที่นักวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้รู้จริงด้านวิทยาศาสตร์สนใจในงานเขียน และได้ศึกษาแนวทางการเขียนย่อมประสบความสำเร็จในการผลิตบทความวิทยาศาสตร์หรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่น่าเบื่อ ที่จะลบล้างคำกล่าวที่ว่านักวิทยาศาสตร์พูดอะไรกับใครไม่ค่อยรู้เรื่อง

ในโอกาสเดียวกัน คุณสาโรจน์ เกษมสุขโชติกุล วิทยากรอีกท่านซึ่งปัจจุบันเป็น บรรณาธิการนิตยสาร Science World ได้ให้แนวทางในการเขียนบทความ แก่ผู้ที่เริ่มต้นเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์เพื่อเผยแพร่ ดังนี้

1. ผู้เขียนควรเป็นผู้ที่รักการอ่าน
2. ผู้เขียนควรเข้าใจเป้าหมายของการจัดทำสื่อแต่ละประเภท เช่น ข่าว บทความวิทยุกระจายเสียง บทความทางวิชาการ เนื่องจากการเตรียม

สื่อสิ่งพิมพ์ แต่ละประเภทเหล่านี้ ย่อมมีวิธีการเขียน และรายละเอียดแตกต่างกัน

3. ผู้เขียนที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ ควรนำ ความเป็นนักวิทยาศาสตร์ของตน เช่น การเป็นผู้ ใฝ่รู้ ชอบถาม **เชี่ยวชาญหาข้อมูล** ตั้งใจหาคำตอบ ให้ตนเอง นิสัยที่เป็นคนช่างสังเกต การใ้การ ยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับสิ่งที่คนทั่วไปรู้จักและ เข้าใจแล้ว

4. ผู้เขียนควรทราบว่า ผู้อ่านบทความ ของท่านเป็นใคร จะเขียนให้ใครอ่าน อยู่ในแวดวง ของตนหรือเปล่า ต้องเข้าใจกลุ่มผู้อ่าน สำหรับ บทความสำหรับผู้อ่านทั่วไปควรหลีกเลี่ยงศัพท์ เทคนิค ที่ยุ่งยาก ไม่ใช่ภาษาไทยปนกับภาษาอังกฤษ ภาษาต้องง่ายชัดเจน สละสลวย นักเขียน ที่ดี ควรเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย เขียนชักนำให้ผู้อ่าน เห็นด้วยกับตน ติดตามอ่านจนจบเรื่อง

5. ผู้เขียนควรวางโครงเรื่องก่อน จัดลำดับ ความไว้ก่อนเป็นตอนๆ ส่วนใดควรเป็นบทนำ เนื้อเรื่อง บทสรุป ดังคำที่คุณศาโรจน์ แนะไว้คือ **พริ้งพราย วางโครงเรื่อง**

6. ผู้เขียนควรตั้งชื่อบทความให้เด่น ช่วยให้นักสนใจที่จะหยิบ เลือกรับขึ้นมา ก่อน ชื่อเรื่อง ที่เด่นแปลกออกไป ย่อมเรียกร้องความสนใจได้ ดีกว่า

7. ต้องรู้จักใช้วรรคตอน และภาษาที่ เหมาะสม การเขียนบทความให้นำอ่าน ผู้เขียน ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เนื้อหาต้องมีลักษณะที่ เรียกว่า สั้นไหล ให้อารมณ์ เนื้อเรื่องต้องไม่กระโดด ไป กระโดดมา จบไม่ลง บทความที่อ่านง่าย เนื้อหา ไม่ซับซ้อนย่อมน่าสนใจกว่าเรื่องที่ยุ่งยาก

8. ควรเลือกใช้คำเด่นๆ และเล่นคำในบาง โอกาส การพัฒนาบุคลิกภาพให้เข้าตา โดยเฉพาะ เรื่องทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเปรียบเสมือนยาขมของ คนทั่วไป ย่อมจะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น การสอด

แทรกอารมณ์ขัน ในข้อเขียนจะช่วยให้มีมุมมองที่ แปรกต่างจากคนทั่วไป

9. ผู้เขียนควรหาเวลาลงมือเขียน ในสิ่ง ที่คิด ควรเขียน และถ่ายทอดความรู้ที่สั่งสม เป็น เนื้อความที่จับต้องได้

10. ผู้เขียนต้องมีคุณสมบัติ **ไม่เรียนรู้เพื่อ ปรับปรุง** และพัฒนางานต่อไปอย่างต่อเนื่อง

การจะเขียนบทความทางวิชาการ ผลงาน วิจัย บทความวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน เป็นสากล หรือตามที่ สำนักพิมพ์กำหนด พร้อมแหล่งที่มาของข้อมูลที่ จัดทำเป็นเอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรมที่ช่วย ในการสืบค้นย้อนกลับไปได้

กล่าวโดยสรุป เทคนิคการที่จะเขียน บทความวิทยาศาสตร์ให้อ่านเข้าใจง่าย น่าสนใจ ไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแต่ผู้เขียนต้องทำความเข้าใจ กับแนวทาง วิธีการเขียนบทความที่เป็นวิชาการ นั้นๆ ก่อน และหมั่นฝึกฝนบ่อยๆ ให้เกิดความชำนาญ ผลงานที่เกิด นอกจากจะเป็นสิ่งที่แสดงคุณค่าใน ตนเองแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับฐานะทางอาชีพ และสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเองด้วย

นักวิทยาศาสตร์ที่เป็นนักเขียนมือใหม่ คือ เมื่อลงมือเขียนแล้ว อย่าเก็บไว้คนเดียว ควรส่งให้ ผู้อ่านเพื่อใหช่วยพิจารณา ให้ข้อคิดเห็น และ ท่านจะได้ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็จะตรงกับ วงจร PDCA วงจรการพัฒนาคุณภาพ ที่นัก วิทยาศาสตร์รู้จัก กันดี

รวบรวมจาก

- วารสาร กรมวิทยาศาสตร์บริการ ปี 52 ฉบับที่ 181 กันยายน 2552